

DOMOVINA

Uredništvo

je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek**, **sredo** in **petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 kroše. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poština, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate

se plačuje od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Pod cesarjem Fr. Jožetom I.

III.

Notranja politika.

(Dalje.)

Leto 1867. nam je prineslo ravno-tolikokrat citirani kakor prelomljeni člen XIX. osnovnega zakona, ki jamči vsakomur nedotakljivo pravico do svoje narodnosti in enakopravnost njegovega jezika z vsemi drugimi v državi.

Kako je mislila vlada s slovanskimi narodi v monarhiji, nam je sijajen dokaz nagodba iz ravno istega leta. Danes priznavajo celo nemški pisatelji javno, da je privolila vlada leta 1867. v dualizem samo zato, da raztrga slovansko silo v dva dela, tako da bi en del zatrl Madžari, drugi pa avstrijski Nemci.

Ta sistem je doživel podoben flasko kakor poskus germanizacije po Jožetu II. in Aleksandru Bachu.

Ko se je dal kronati avstrijski cesar za ogrskega kralja je s tem zopet vzbudil vse češke duhove. Nekaj hipov je bilo že res pričakovati, da se odloči vladar do tega, da se da kronati za češkega kralja. Na dunajskem dvoru so bili pripravljeni in spisani že vsi akti za ta slavnostni akt — kakor mnogokrat, tako so prekrizale pa tudi to pot intrige ta korak.

Čehi niso poslali v dunajski parlament celih šestnajst let nobenega poslanca, ker so hoteli, naj vlada prizna češko državo pravo in naj se ravna po njem. Češka abstinenca je trpela od leta 1863. do 1879, ko je pridobil Taaffe Staročeha, ki so imeli tedaj večino in moč pod vodstvom pred par leti umrlega Riegara.

Taaffe je dejal o priliki prve adresne debate (1879): „In Österreich darf niemand an die Wand gedrückt werden — V Avstriji ne smemo pritiskati nikogar ob zid“. Ravno tako je priznal Čehom pravico do njih državnega prava. Vsaj v teoriji je priznal na to zahtevo.

Čehi so bili že off nekaj glavni bojevniki za narodnostne pravice in so tudi danes. Poljaki so postali pristaši vlade ter so se dali ponovno igravati napram ostalim slovanskim narodom. Zato jih je vlada v Galiciji bogato obdarovala: Dala jim je šole, notranji uradni jezik, najdalekosežnejšo deželno avtonomijo in izročila jim je na milost in nemilost tudi Rusine. „Gente Ruthenus — natione Polonus“ to je bila poljska formula napram rusinskemu narodu. „Rusinskega plemena — poljske (politične) narodnosti“.

Čehi igrajo zato do danes prvo vlogo v tem boju. Taaffe jim je dal kmalu ko so prišli v zbornico, širše narodnostne svobodščine. Čuli smo že, da je ustanovil poleg obstoječe nemške univerze novo češko v Pragi, pod njim so izšle Stremeyerjeve jezikovne na-

redbe, ki so bile nemškimi liberalcem že od nekaj kaj zoprne, ker so dajale češkemu jeziku v gotovem oziru popolno enakopravnost z nemškim pri vseh uradih na celem Češkem.

Staročehi so izigrali tekom časa in mladi elementi so zmagali pri volitvah na celi črti. Ta opozicija, ki je glasno povdarjala, da se hoče bojevati ravno tako za pravice vseh drugih narodov, ki ji je stal na čelu pred tremi leti umrli Grégr, njena prava duša in sila — ta opozicija je bila Taaffeju silno neljuba, ker ni bila več tako voljna kakor so bili njeni predniki Staročehi.

Mladočeško opozicijo je hotel streti s tem, da je proglasil obsedno stanje v Pragi. Dva tedna potem je padel. Obsedno stanje pa je tlačilo Prago tri leta.

Pod Badenijem, v katerega kabinetu je sedelo šest Poljakov — Badeni sam je poljskega rodu — so dosegli narodnostni boji svoj vrhunec. Nekaj let je bilo popolnoma suhih, brezplodnih, parlament ni mogel delovati, ker so obstruirali nekaj časa Čehi potem pa Nemci. Kako so udrli v parlament policaji, kako so razbijali po zbornici nemški poslanci in kako živinski prizori so se dogajali tedaj na Dunaju, smo že poročali. Pristaviti bi imeli samo še, da so se tedanji socialistični poslanci v parlamentu nečastno obnašali in podpirali s svojim ravnanjem vse krivice slovanskim narodom. Čehi in nemški socialisti so šli za vsenemce v boj.

Že so bili Vsenemci na tem, da odjenjajo — in so izdali socialisti svojo parolo brahialnega in brutalnega odpora, zapodili so s predsedniškega prestola predsednika, vsedli se na njegovo mesto ob viharjem ploskanju levic, raztrgali so uradne akte itd. V tem hipu je storilopredsedstvo velik greh: poklicalo je 60 policajev... Dan nato je padel Badeni.

Jezikovno vprašanje je v največji zvezi z narodnostnim. Tak je pri nas položaj. Od leta 1848 do 1908 je vlada v tej svoji politiki neprenehoma omahovala, zdaj na levo, zdaj na desno in ravno tako v svojih sredstvih.

Narodnostno vprašanje ima za seboj trnjevo pot in le malo svetlih trenutkov v zadnjih šestdesetih letih. Gotovo pa je eno: da mora priti kmalu do povoljnega vspeha, ker to kategorično zahteva državna korist. Konglomerat najrazličnejših narodnostij pod nadvlado nemške manjšine je nemogoč, kulturno in gospodarsko izjednačenje avstrijskih narodnosti je že tako dozorelo, da je hegemonija nemškega plemena nad drugimi nemogoča in preustroj države v demokratičnem in federativnem smislu zapoved zdrave pameti in samoohrane. Do tega spoznanja bodo morali priti v najkrajši dobi tudi avstrijski državniki, razmere same je bodo k temu prisilile. (Dalje prih.)

Politični pregled.

Domače dežele.

Jugoslovanska debata, tako lahko nakratko imenujemo razpravo o nujnosti predloga princa Liechtensteina o aneksiji ter o Šusteršičevem predlogu o uvedbi ustavnih ustanov v Bosni in Hercegovini, je dala avstrijskemu parlamentu enkrat priliko govoriti o naši vnanji politiki, o kateri se drugače vedno le v delegacijah razpravlja. Tu se je zopet pokazalo, kako potrebna je reforma v tem oziru in kako koristno in tudi naši vnanji politiki prospešno bi bilo, ako bi se dalo poslancem vsako leto priliko razpravljati o mednarodnih odnosih naše monarhije. Za nas Jugoslovane je bila pa ta debata zato posebne važnosti, ker je bila dana našim politikom priložnost pred vsem svetom razbistriti jedro jugoslovanskega vprašanja ter pojasniti pomen njega pravične in korektne rešitve za dinastijo, skupno državo in za nas Jugoslovane. Pokazalo se je, da so nekatere nemške stranke, med njimi kršč. soc. nekako naklonjeni priznati vsaj upravičenost nove jugoslovanske skupine, ki bi obsegala Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo ter Bosno in Hercegovino. Slovenci in hrvatski poslanci so pa vsi brez izjeme poudarjali nujnost, da se k tej hrvatsko srbski skupini priklupi tudi še slovensko ozemlje ter se na ta način ustvari v skupni monarhiji tretja državna skupina, ki bi tvorila močan jez proti nemškemu in madžarskemu pritisku na Adrijo in na Balkan. V interesu dinastije in celokupne države je ta rešitev jugoslovanskega problema jedino pravilna in prospešna, ker bi odgovarjala vsestransko interesom narodov in dinastije ter mirnemu kulturnemu in gospodarskemu razvoju skupne države kakor tudi nje ugledu v koncertu evropskih velesil. Posamičnih govorov ne moremo radi pomanjkanja prostora omenjati, beležimo pa z zadovoljstvom, da se je dr. Šusteršič opetovano krepko in z vso odločnostjo za to potegnil, da Jugoslovani zahtevamo, da vlada predloži avstrijskemu parlamentu ustavni načrt, ki ga pripravlja za Bosno in Hercegovino, ker nikakor ne moremo dovoliti, da bi to za nas tako važno vprašanje reševali minister vnanjih rečij, skupni finančni minister, vrhovni upravitelj Bosne in Hercegovine in bosanska vlada. Zahteval je najširših ustavnih svoboščin za Bosno in Hercegovino, rešitev kmetškega vprašanja po pravu in pravičnosti in ne morda po želji in diktatu madžarskih mogotcev ter popolno versko in narodno ravnopravnost domačega srbskohrvatskega prebivalstva. — Oba predloga, Liechtensteinov in Šusteršičev sta bila sprejeta z nad dvetretjinsko večino ter izročena posebnemu, 52 členskemu odseku, kateremu

predsednik je dr. Pacák in v katerem sede od Jugoslovancev dr. Ivčević, Krek Laginja in Šusteršič.

V debati o pooblastilnem zakonu, s katerim se vlado pooblašča, da naredbenim potom uredi za bodoče leto trgovske odnose z inozemstvom, dokler ne bodo dotične trgovinske pogodbe parlamentarnim potom rešene, je bila sprejeta vkljub vsem naporom združenih nemških in čeških agrarcev ter vsem nemcev in nemških radikalcev z dvetretjinsko večino in sicer z 282 glasovi za in 139 glasovi proti. Predlog je prodril, ker se je nekoliko poslancev pred glasovanjem odstranilo, med temi sta bila tudi dr. Žitnik in dr. Šusteršič, bivši poljedelski minister Ebenhoch in (bodoči poljedelski minister) Prašek, češki agrarec Žemlička je pa glasoval za vladni predlog in je tako po napetem in razburljivem glasovanju po imenih vladni predlog prodril in bila zahteva združenih agrarcev odklonjena. V debati je nemški agrarec in predsednik nemškega poljedelskega sveta Zuleger grobo in surovo napadel Srbijo. Res je, da so odnosi s to državo napeti, nespametno je pa vsekako v trenutku mednarodnih zapletov in težav s takim nepotrebnim in neumestnim ščuvanjem še prilivati olja v ogenj, to pač nikakor ne pospešuje mirne rešitve balkanskega vprašanja. Toda kaj je nemškimi šovinistom na tem ležeče?

Glede zakonov o melioracijah in o socialnem zavarovanju je bil sklenjen med kršč. socialci in soc. demokrati kompromis v tem smislu, da se je ugodilo zahtevi soc. demokratov ter se je izročil zakon o starostnem in invaliditetnem zavarovanju brez prvega čitanja posebnemu odseku 52 članov za socialno zavarovanje in ne že obstoječemu socialnemu odseku. Tako je zagotovljeno, da prideta oba predloga v kratkem na dnevni red. Na to je bila seja zaključena in poslanci gredo na božične počitnice. Parlament se snide baje 9. jan. p. l.

Vlada se pogaja s Čehi in Nemci o tem, da bi se sklical češki deželni zbor na kratko zasedanje. Gornjeavstrijski deželni zbor se je že sešel in v kratkem bodo sklicani tudi še nekateri drugi dež. zbori.

Narodna Zveza in češki klerikalci se v kratkem združijo v posebno parlamentarno skupino, ki bode tvorila nekak slovanski klerikalni centrum, pridružijo se jim tudi Starorusi.

Madžarske vladne stranke zahtevajo zopet od krone posebne koncesije za to, da sprejmejo nujne predloge o volilni reformi in aneksiji. Za to dobo Madžari te le konesije: ogrski polki skupne armade dobe ogrske zastave in znake, uvede se madžarščina kot razpravni jezik pri vseh vojaških procesih na teritoriju ogrske krone, uvede se madžarščina kot službeni jezik v

ogrskih polkih. Cesar je baje pripravil privolitvi v to in spolniti Madžarom te zahteve. Tako bodo tudi to pot Madžari izkoristili položaj v svoj prid ter bodo dober korak bliže popolni neodvisnosti.

Štajerske novice.

— „Narodni dnevnik“ prične izhajati z Novim letom. Stal bo letno 25 kron. Zasigurano je sodelovanje odličnih politikov in rodoljubov. Posebej opozarjamo na podlistek. Izhajala bo znamenita satira Sv. Čeha, „Izlet gospoda Broučka v 15. stoletje“ v prevodu g. M. Svetina. Narodni trgovci in obrtniki, inserirajte v novem dnevniku! Ker „Domovina“ z Novim letom preneha izhajati, si naj njeni čitatelji naroče „Narodni dnevnik“.

— Norma pri brivcih. Celjski brivci so sklenili, da ostanejo brivnice v soboto, dne 26. t. m. ves dan zaprte.

— Nedeljski počitek v odvetniških pisarnah. Jubilejno leto se bliža koncu, ni ga skoraj stanu, kateri bi ne bil postal deležen vsled cesarjevega jubileja te ali one udobnosti. Sa no odvetniški uradniki v Celju so ob koncu leta nezadovoljni, ker se jim njih dolgoletna želja glede nedeljskega počitka še vedno ni izpolnila. Med tem, ko se je v vseh drugih slovenskih mestih in zadnjič tudi že v Mariboru uvedel nedeljski počitek, so celjski odvetniki dosedaj še vedno na odklonljivem stališču. Značiti pripomorejo te vrstice k temu, da bi se tej upravičeni želji odvetniških uradnikov, ki so razvedrila v nedeljo gotovo tako potrebni kakor drugi uradniki, z Novim letom ustreglo.

— Božično obdarovanje revežev. Kakor vsako leto bode tudi letos, v sredo 23. t. m. ob 2. uri popoldne gospod Peter Majdič v svojem mlinu na Spodnji Hudinji, obdaril reveže z moko in premogom. Revežem se je izkazati z listki okoliške občine.

— Javna zahvala gospodu dr. Ant. Švabu, ker je podaril „Podpornemu društvu organistov“ 10 K. Posebne dobrote pa izkazuje imenovani gospod s tem, da že blizo, deseto leto orglarske gojence ob času bolezni brezplačno obiskuje! Bog plačaj!

Karol Bervar, vodja.

— Umrl je v Gradcu jurist Jakob Venta, doma iz Formina pri Sv. Marjeti nižje Ptuj. Bolehal je že nad leto dni za sušico in si šel zadnji čas iskat zdravja v zdravilišče za tuberkulozne v Hörgas pri Gradweinu. Pa bilo je prepozno. Pokojnik je bil član „Tabora“ vesten dijak in priljubljen med svojimi kolegi. Blag mu spomin.

— Dr. Benjamin Ipavc, slovenski skidatelj in zdravnik v Gradcu je umrl v nedeljo, kakor posnamemo iz brzojavke, ki je bila poslana našemu uredništvu. Pogreb se vrši v torek. Slava njegovemu spominu. Natančneje poročilo si pridržimo za prihodnjič.

— Kako spoštujeje Malika lastni volili. V inseratnem delu nekega graškega lista je objavljeno sledeče odprto pismo na naslov državnega poslanca Vincenca Malika: „Na Vaše cenjeno pismo z dne 10. t. m. Vam naznanjam, da je občinski svet v Lipnici sklenil v svoji današnji seji, da se ne udeleži volilnega shoda, ki ste ga sklicali za 13. t. m., ker je občinski zastop mnenja, da spada zadeva kot čisto krajevnega značaja pred lipniški občinski zastop. Ako Vas ni volja se po tem ravnati, je občinski zastop lipniški z Vami končno obračunal. Lipnica, dne 12. decembra 1908. Holzer, župan.“ — Kakor smo izvedeli iz drugega poročila, je Malik vendar priredil svoj shod. Pa,

o smola! Zborovalcev je bilo toliko in tako navdušenih, da dolgo časa ni hotel biti nikdo predsednik, ker se je vsak sramoval svojega poslanca. Pa saj tudi ni čuda, če se ta mož povsopne do trditve, da bo on pokopal volilno presosno. Pač res, napuh koraka pred padcem. In Malik si še vedno upa trditi po teh nezaupnicah, da je on zastopnik nemškega ljudstva!

— Iz Celja. Že večkrat smo se bavili s celjskim vodovodom in tudi poročali, da se je prepustilo polaganje cevij brez vsake kontrole štirim italijanskim delavcem. In sedaj, kemaj dvanajst dni po slovesni otvoritvi vodovoda, smo že imeli minuli pondeljek povodenj na Ringu. Počila je cev. Po predpisih se mora vsaka cev prej preskušati na gotovo število atmosfer, predno se jo uporabi. To se je opustilo in posledice te malomarnosti že čutimo. Odgovoren za to je mestni svet, ki ni dal dela preskušati po strokovnjakih. Imajo pač denarja za polhovke, s katerimi hočejo Slovence izzivati, a nimajo ga za potrebne stvari.

— Občinski zastop v Kokarjih je v svoji seji dne 13. t. m. sklenil šest resolucij, ki se tičejo našega kulturnega in političnega življenja. V prvi resoluciji protestira omenjeni občinski zastop proti pristranskemu in Slovenscem krivičnemu postopanju rektorjev graškega in dunajskega vsenčilišča, na katerih je naša akademiška mladina brez varstva in opore v akademičnih oblastvih izpostavljena vsakovrstnim nasilstvom nemških buršev in celo bedi s tem, da se je po krivdi buršev na Dunaju zaprla akademiška obednica. Poziva se vlado, naj še letos predloži zakonski načrt za ustanovo slovenskega vsenčilišča v Ljubljani. Protestira se proti temu, da bi se italijansko vsenčilišče ustanovilo pred slovenskim in proti temu, da bi se italijanska univerza otvorila v Trstu. V drugi resoluciji se protestira proti naglemu sodstvu v Pragi in se izraža simpatije češkemu narodu. V tretji resoluciji se odobruje opozicijsko stališče „Narodne zveze“ v parlamentu in jo poziva, naj pri tem ostane, da zapreči nadaljna nasilstva proti Slovincem. V četrti resoluciji prosi vlado in krono, naj stori konec nezakonitostim na Hrvatskem. V peti resoluciji poziva vlado, naj zapreči vojno na Balkanu. V šesti resoluciji poziva „Narodno zvezo“, naj v aneksijskem vprašanju dela na to, da se trojedina kraljevina Hrvatska, Slavonija in Dalmacija, Bosna in Hercegovina in vse slovensko ozemlje združijo v jugoslovansko državno skupino kot nerazdružljiv del Avstrije pod žezlom Habsburžanov, kakor tudi na to, da se prepri s Srbijo in Črnogoro potom mirnega sporazumljenja reši. Te resolucije nam pričajo, da se odlična občina Kokarje zanima za naša kulturna in politična vprašanja in želimo, da bi jo tudi vse druge slovenske občine v tem posnemale. Ko bode zavednost prodrila vse sloje slovenskega naroda, se nam ne bode več bati za narodni obstanek.

— Slovanska Čitalnica v Mariboru vabi svoje ude in prijatelje k rednemu letnemu občnemu zboru, ki se vrši v nedeljo, dne 27. grudnia t. l. ob pol osmih zvečer v čitalnični sobi. Želijo je obilne udeležbe, posebno vsled važnih gospodarskih in upravnih vprašanj, o katerih se bo razpravljalo ta večer.

Odbor.

— Iz Makol smo dobili jako oster dopis proti tam. poštnim nazmeram. Dopisnik se bridko pritožuje: prvič proti temu, da če stranka pride v uradnih urah na pošto, le redkokedaj dobi poštarico na svojem mestu, navadno jo je treba šele iskati na vrtu, v kuhinji ali v kakem gospodarskem poslopju in ko jo najde, postopa s stranko vse

prej ko uljudno. Če pa pride kdo par minut po uradnih urah, ne dobi ne informacije ne pošiljatve, po katere je prišel Bog ve od kod. 2. Uradni prostori so tako nedostopni, da stranka nima v poštnem uradu prostora, kjer bi mogla podpisati kako prejemnico, ali napisati kak naslov ter mora iti radi tega h kakemu sosedu ali pa domov, kar je vsekako ne samo proti zdravi pameti ampak tudi proti uradnim predpisom. 3. Pošta je nameščena tako, da je nekako zvezana z mesnico in da polni poštni uradne prostore neprijetni duh iz mesnice in še od neke drugod, kar strankam ni in ne more biti po volji. 4. Da se vsem tem neprijetnostim izognejo, so stranke posredno prisiljene nositi svoje pošiljatve na oddaljene tuje pošte in tako po nepotrebnem tratiti svoj čas. Dopisnik opozarja c. kr. poštno ravnateljstvo v Gradcu na te nedostatke in stavi vprašanje, ali kani to oblastvo kaj ukreniti, da se poštni razmere v Makolah končno uredi v smislu obstoječih predpisov.

— Bohova pri Hočah. Pri tukajšnjih občinskih volitvah so zmagali v obeh razredih štajercijanci. Dr. Korošec v zadnjem „Slov. Gospodarju“ sicer odločno protestira proti daru, ki ga je profesor Hauptmann prostovoljno dal za ljudske knjižnice na meji, v imenu našega dobrega in poštenega slovenskega ljudstva seveda, nima pa grajalne besede za tako škandalozen izid volitev v občini mariborske okolice. Da, to je stranka, ki hoče voditi obrambno delo na meji.

— Iz potovanja po šulferajnskih delokrogih. Značilno od šulferajna je dejstvo, da ponemčuje kolikor mogoče slovenskih ljudskih šol in z njimi vred tudi slovenski naraščaj. A koliko uspeha ima to „idealno“ društvo pri vsem svojem ponemčevanju, nam naj kaže sledeči slučaj. Na potovanju po od šulferajna ponemčenih krajih mi pride v roke listnica te-le vsebine:

Naslov:

Nach Kabel.

Richter Sunnn.

(Na Kaplji, Richterjevemu sinu.)

Ich bide um meinen Naber (sveder) schon der 7. mal. Ich habe beir eng (pri vas) auf galten ich bleibe beir eng. Ich bite um meimen Naber, um 5 tagen. Wen ier mir den Naber um 5 tagen niht her schiged, segen gost (= sicer stane) der Naber 8 K. mir werden geriechtlich sam gomen.

K temu uspehu pač lahko častitamo šulferajnskim podružnicam. Da je tako postopanje šulferajna seveda velikansko kulturno delo, o tem ne dvomi noben zgojnještajerski „Todel“.

— Za častnega občana izvolila je soglasno v seji dne 6. grudnia t. l. občina Loke mnogozaslužnega gospoda Franc Bračiča, nadučitelja v Št. Vidu na Planini.

— Pomožna akcijska vsled suše prizadetim krajem na Spodnjem Štajerskem. Ker vlada v vseh krajih Spodnjega Štajerskega občutno pomanjkanje krme, in je bila vladna pomoč v tem oziru popolnoma nezadostna, so bili pretečeni teden pri ministerskem predsedniku Bienerthu odposlanci obeh jugoslovanskih klubov in so zahtevali, naj vlada nakupi zadostno množino sena in slame in je razdeli spodnještajerskim kmetovalcem. Ministerski predsednik je odposlance ljubeznivo sprejel in obljubil, da ukrene vse potrebno. Razun tega je bilo odposlanstvo tudi pri finančnem ministru, ki pa kakor navadno, ni bil pri volji kaj dati v to svrhu, pač pa je izjavil, da dobi Spodnje Štajersko 60 vagonov soli, katero bo razdeljevalo namestništvo. Pa naši poslanci ne bodo mirovali, dokler vlada res v zadostni meri ne odpomore bedi našega kmetijstva,

in poslanec Ježovnik bo osebno posredoval pri namestniku, da dobe tudi naši ljudje primerno množino teh 60 vagonov soli. Opozarjamo torej tem potom vsa županstva, naj stopijo nemudoma v dotike z občani in z okrajnimi glavarstvi in naj se pobrigajo, da dobe vsaj sol, ki bo tudi vsaj nekaj zalegla pri tem pomanjkanju krme.

— Odkupilo od voščil za praznike in Novo leto. Oboji mogočni naši sosedi na severu in na jugu, Nemci in Italijani naberejo o božiču in novem letu po več tisočakov za svoje šolske družbe, ki služijo jedino le v napadalne namene, z odkupilom od božičnih in novoletnih voščil. Zakaj bi jih ne posnemali v tem mi Slovenci, katerih šolska družba, sv. Cirila in Metoda nikakor noče posloveniti tuje rodne dece, temveč nam samo ohraniti našo. Koliko bolj vzvišenega pomena je torej primeren dar za družbo sv. Cirila in Metoda v tem času. Kako zdatno bi se povišali njeni dohodki, ako bi se vsi rodoljubi križem naše domovine odkupili od voščil za praznike in Novo leto s primernim zneskom. V tem oziru prednjači nek tržaški trgovec, ki je mesto božičnih daril svojim odjemalcem, podaril družbi sv. Cirila in Metoda 30 K. Naj bi tudi on našel mnogo posnemalcev. Imena onih redoljubov bi se potem objavila v časopisju.

— Dopolnilne volitve v graško trgovsko in obrtno zbornico. Zmagala je lista nemških nacionalcev, Izvoljeni so v trgovski odsek: Fr. Kloiber, spediter; A. Assman, trgovec; K. Pfriemer, veletržec z vinom v Mariboru, J. Möschl, trgovec, K. Grabner, trgovec v Voitsbergu, F. Vollenhals, trgovec, J. Kaiser, trgovec v Grafendorfu, v obrtniški odsek pa: Fr. Pichler, ravnatelj tvornice v Weizu, E. Arber, tovarnar na Muti, V. Franz, tovarnar, J. Hönel, stavbeni mojster, J. Wagula, tovarnar žganja, Fr. Reckenzann, ključavničarski mojster, K. Pickl, lončar v Mariboru, F. Dienstl, lekarnar, Fr. Schlagholz, mesar, J. Reiter, barvarski mojster v Radgoni, O. Pessl, gostilničar, P. Url, krojač, K. Mörtl, slaščičarnar v Celju, A. Steinklauber, tesarski mojster, Fr. Krall, brivec v Mariboru, J. Rochlitzer, železniški in rudarski ravnatelj Sonnenberg, tovarnar v Celju. Tudi ta volitev ni bila brez razočanj. Dosedanji zastopnik trgovske zbornice v deželnem zboru ptujski župan Ornig je propadel. Dočim so prej vsi listi pisali o živahnem gibanju in o ogromni udeležbi pri volitvah si dosedaj še noben list ni upal objaviti statističnih podatkov glede izvolitve, dasiravno že poroča „Tagespost“, da je skrutinij končal svoje delo že v soboto opoldan. Menda zmaga ni bila preveč sijajna! Vsekako bi nas pa zanimalo izvedeti, koliko slovenskih glasov je bilo pri teh volitvah oddanih.

Druge slovenske dežele.

— Dopolnilne deželnozborske volitve na Kranjskem so se baje vršile v znamenju kompromisa med narodno-napredno in slovensko ljudsko stranko. Da nebi razbila tega dogovora, je morala narodno-napredna stranka opustiti vse strankarsko delo, vse boje za načela. In kaj ima sedaj od tega. Po končanih volitvah piše „Slovenec“ v svojem uvodniku z dne 15. decembra doslovno: Te volitve so pokazale, da danes S. L. S. ni več stranka, ampak beseda „stranka“ je ta dobila pomen organiziranega ljudstva. Zato odslej tudi Slovenska Ljudska Stranka z nobeno drugo stranko ne more več paktirati; odslej naprej je S. L. S. politično zavedno ljudstvo, je

slovenski narod, prebivajoč na Kranjskem, in kar je izven Slovenske Ljudske Stranke to ne spada več k slovenskemu ljudstvu, ampak klaverno tava izven njega." To je konec sporazumljenja obeh strank.

— **Deželnozborske volitve na Kranjskem.** Pri ožjih volitvah je v soboto zmagal narodno napredni kandidat J. Turk s 1829 glasovi proti socialno demokratiškemu kandidatu Etb. Kristanu, ki je dobil 1362 glasov. — S. L. S. se je tudi tokrat vzdržala volitev. Volitve se je udeležilo okoli 40% vseh volilcev.

— **Smetanova vdova umrla.** „Lidové Noviny“ poročajo iz Luhačovic, da je dne 14. t. m. umrla vdova najgenijalnijšega češkega glasbenika Bedřicha Smetane, skladatelja po celem svetu in tudi pri nas dobro znane opere „Prodana nevesta“ in drugih. Gospa Barbara Smetanova.

— **Kako ljubijo Poljaki svoj materni jezik.** V Nemčiji je prepovedano na javnih shodih se posluževati drugega jezika kot nemškega. S tem je vlada hotela preprečiti vse poljske shode. Toda Poljaki v Bruckhausenu in Essenu so vendar priredili svoje zborovanje, ne da bi se jim bilo treba posluževati v svojih govorih nemškega jezika. Shod so pravilno prijavili, in ko je prišel policijski uradnik, je vstal sklicatelj shoda in napisal s kredo na veliko tablo, da se bodo govori razdelili med udeležence tiskani v letakih. Ko so udeleženci shoda prebrali letake, je predsednik napisal na tablo vsebino resolucij, ki bi se naj sprejele. Te resolucije so bile sprejete. Do tega časa ni nikdo spregovoril nobene besede. Nato je predsednik pozval udeležence, naj zapoje poljsko pesem, česar pa policijski uradnik ni pripustil in je shod zaključil. Ta dogodek nam živo priča, kako se tudi proti pruskim policijskim nasilnostim odločen Poljak še vedno brani. Z nasilstvom se ne da nič doseči.

— **Voditelj Srbov v letih 1848 in 1849 umrl.** Na Dunaju je umrl v starosti 87 let Gjuro pl. Stratimirović, ki je bil v letih 1848. in 1849. na čelu gibanja južnoogrskih Srbov.

— **Shod jugoslovanske socialne demokracije za slovensko vseučilišče,** ki se je ob obilni udeležbi vršil dne 12. t. m. v dvorani „Arco Romano“ v Pulju, je sprejel sledečo resolucijo: „Slovanski delavci, zbrani na javnem shodu dne 12. decembra 1908 v dvorani „Arco Romano“ zahtevajo z vso odločnostjo ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani ter prepotrebni ljudskih in srednjih šol v Trstu in Pulju. Shod priznava s stališča pravičnosti in svobodnega samoodločevanja tudi italijanskemu narodu pravico do svojega vseučilišča ter pravico, da si sami izbere mesto, kje se naj ustanovi. Šnak shod se je vršil dne 13. t. m. tudi v Trstu, kjer se je tudi izrekla zahteva po slovenskem vseučilišču in kjer pozivljajo socialistične poslance v parlamentu, da prično v kratkem resno akcijo v dosegu narodne avtonomije.

— **Škof Flapp in narodna borba v Istri.** Pri zadnjih deželnozborskih volitvah v Istri sta bila izvoljena poslancem tudi župnik Zidarič v okraju Pazin-Buzet in župnik Červar v poreških kmečkih občinah. Sedaj je pa škof Flapp obema poslancema prepovedal, da ne smeta sprejeti mandatov, in oba sta se mu morala ukloniti. Ali res lahko škof Flapp zakonito zajamčeno pasivno volilno pravico kar meni nič tebi nič potepta z nogami. To je eklatant-n dokaz, da visoka duhovščina tudi v zasebnem oziru ne pripušta najmanjšega svobodnega gibanja. Kam vodi ta politika visokega duhovstva?

Druge slovanske dežele.

— **Proti Čehom na Dunaju.** V 3. in 4. dunajskem okrajnem zastopu so soglasno sprejeli resolucijo, da bo na Nižjem Avstrijskem nemščina jedini učni jezik. Zastop Landstrasse pa je zahteval, naj se prepovejo češki napisi in lepaki. Kršč. socialci prekašajo v nemškem šovinizmu že Wolfiance, Vse-nemce in radikalce, zato so pa ti „svobodomislici“ že čisto zlezli pod klerikalno kuto. Heil!

— **Slovansko gibanje na Ruskem.** Na petrogradskem vseučilišču in na politehniki se je ustanovilo „Občestvo slavjanskej kultury“, kateremu društvu je pristopilo zelo mnogo članov. Ko je profesor Lavrov predaval o slovanskem vprašanju in se posebno zavzemal za Jugoslovane, je bila dvorana natlačeno polna slušateljev. Da, tudi ruska akademična mladina je začela pojmovati novoslovansko misel, to je kulturno zblizanje Slovanov.

— **Pomiloščenje.** Kakor poročajo iz Sarajeva je cesar pomilostil srbska časnika Petra Kosića in Vase Konđića, ki sta bila obsojena radi nekega političnega zločina.

— **Klerikalizacija šol.** Lito-miški škof je izdal odredbo, s katero prepoveduje vsem katehetom, da ne smejo dati nikakoršnega reda iz veronauka onim učencem, ki ob nedeljah in praznikih niso pri maši in ne prejemaajo zakramentov, in najsi bodo tudi stariši vzrok teh prestopkov zoper cerkveno postavo. Popolno odgovornost zato nasproti šolskim oblastim prevzema cerkvena oblast. Dosedaj smo bili mnenja, da se rédi iz kakoršnega koli šolskega predmeta dajejo zato, da pričajo, ali dotičnik kaj zna, a sedaj nas hočejo prepričati, da se dajejo le kot nagrada za pobožno življenje.

— **Spremembe v bosanski pravosodni upravi.** Kakor se poroča iz Sarajeva se izvrše prihodnje leto važne spremembe v bosansko-hercegovinski pravosodni upravi in sicer se namerava vso ustanoviti pri okrožnih sodiščih štiri mesta podpredsednikov, v VI. plačilnem razredu in dalje se misli postaviti v Mostaru en sodni svetnik VII. plačilnega razreda. Hočejo tudi povišati število avskultantov za 20. Nadalje se poroča iz Sarajeva, da se državni finančni minister baron Burian zele poteguje za vseučilišče v Sarajevu, katerega izpiti iz nekaterih predmetov bi imeli tudi na avstrijskem veljavo.

— **Vseučilišče je pogorelo.** V Odesi na Ruskem je po noči izbruhnil ogenj v ondotnem vseučilišču, da so komaj opoldan naslednjega dne pogasili. Zgorela je biblioteka in vsi muzeji.

— **Vmešavanje Nemcev iz rajha.** Na rektorat praške nemške univerze je dne 1. decembra došla brzojavka rektorja lipske univerze dr. Bindiga ki je nameraval skupno s profesorjem dr. Rablom priti k polaganju temeljnega kamena stavbe novega nemškega vseučilišča, sledeče vsebine: „Konzulat resno odsvetuje potovanje v Prago. Mi s teškim srcem to opuščamo. Upamo, da končno vendar izpolni vlada svojo dolžnost. Bog varuj Nemce. Bindig.“ To je plod nemškega lažnjivega poročanja o dogodkih v Pragi. Nemški di-jaki s pomočjo svojih profesorjev in poslancev dražijo praško prebivalstvo in izzivajo izgrede, njih listi in časnikarji pa pošiljajo v teh po njih izzvanih izgrelih lažnjiva in pretirana poročila v tujino in obrekujejo Prago in češki narod pred celim svetom. V resnici, to so snažni kavalirji in krepki stebri države in javnega reda!

— **Ljudska čitalnica v Plznu.** Kako skrbijo Čehi za ljudsko izobrazbo, se vidi tudi iz raznih čitalnic, ki jih

društva ali samoupravne oblasti ustanavljajo v brezplačno porabo za pri-prosto ljudstvo. V Plznu se je taka čitalnica (ne knjižnica) ustanovila leta 1901. in je nameščena v nalašč za to opremljenem poslopju. Dve veliki sobi z 8, oziroma 10 okni in s 16 mizami služita za čitalnico, pritikline so namenjene za shrambe in za stanovanje slug. Razpoloženo je 144 čeških listov, izmed njih vseh 16 čeških dnevnikov, 68 drugih listov političnih vseh barv od katoliške do anarhističke, 62 revij ilustrovanih in leposlovnih časopisov. Razen teh so bili na razpolago razni priročni slovarji, zemljevidi, naučni slovniki itd. Prečitani listi se po posredovanju dijakov pošiljajo v obmejne kraje.

Obiskovalcev je štela za eno leto 65.420, za mesec največ 8064, najmanj 2770. Po poklicu je bilo delavcev 39%, dijakov 28%, inteligence 24%, ženskih 6%, obrtnikov 3%. Naročnina za liste je znašala 1377'86 K; vse stroške je pokrila deloma mestna občina, deloma okrajni zastop. Vsa naprava se je izkazala kot praktična in je postala neizogibna potreba. — Ko bi jih mi v Celju mogli posneti — vsaj v miniaturi!

— **Šolska stavka čeških otrok** v ponemčenih mestih in trgih na severnem Češkem je bila po enem tednu pretrgana. Na shodih minulo nedeljo je bilo sklenjeno tako lepo začeti boj za nekaj časa vstaviti, dokler se ne bode videlo, ali ima vlada resen namen svoje obljube glede manjšinskih čeških šol tudi izpolniti. Kakor hitro bi se pa pokazalo, da so bile dane obljube le gole, prazne fraze, se bode šolska stavka zopet nadaljevala. Organizacija je prav dobra in se je v tem tednu šolske stavke dobro obnesla. Odbor nadaljuje svoje delovanje, da se bode vsak hip lahko zopet stavka začela, ako bi drugače ne šlo.

— **Zborovanje „Südmarke“ v Gorici** se je vršilo dne 6. t. m. pod predsedstvom prof. Binderja. Zborovanja sta se udeležila tudi posl. Dobernigg in Hoffmann-Wellenhof. Izrekla se je zahvala bivšema ministroma Marchetu in Pradeju za njuno izdatno podporo in naklonjenost ter se je osnovala posebna kraška župa (Karstgau), kateri načelnje prof. Binder ter ima namen voditi s podvojeno močjo ponemčevalno akcijo v našem Primorju. Da je to akcijo bivši železniški minister Derschata z nastavljanjem nemških železniških uradnikov in delavcev na državni železnici prav posebno pospeševal, to treba tu še posebno pibiti in poudarjati, da vsak nemški minister v svojem področju v slovenskih krajih tako stopa, kakor bi bil izvrševalen organ „Südmarke“, ne pa avstrijski minister. Tega delovanja nemških resortnih ministrov ni dosedaj še noben slovenski poslanec dostojno očrtal in pred parlamentom dokazal škodljivost in nevarnost takega ponemčevalnega delovanja za dinastijo in državo. Čas bi bil, da se napravi enkrat bilanca tega ponemčevanja po „resortih“ ali strokah državne uprave.

— **Cesar Frane Jožef za ustavno življenje na Hrvaškem.** O avdijenci Rauchovi pri cesarju pripovedujejo še sledeče podrobnosti. Cesar je izrazil željo, da na Hrvaškem zopet zavladajo normalne razmere in posebno, da se skliče hrvaški sabor. Rauch je odgovoril cesarju, da je sedaj nemogoče sklicati sabor, da pa hoče storiti vse, da bode kmalu lahko sklican.

— **Šolska stavka na Češkem.** V Duchovem so napravili dne 2. t. m. češki stavkjuči šolarji pred okrajnim glavarstvom lepo demonstracijo. Zbralo se je 2000 čeških otrok na trgu; policija se je surovo vrgla na nje, da bi

je razgnala, vendar se je posrečilo otrokom poslati deputacijo k okrajnemu glavarju, kateremu so mali odposlanci povedali, da njihovi očetje že leta in leta prosijo, naj se jim dajo potrebne šole, toda zastonj; ker z lepa ni šlo, so bili prisiljeni poslužiti se takih sredstev, zato bodo tudi tako dolge stavkali, dokler se ne ugoti njih opravičeni zahtevi in se jim dajo za šole primerne prostore. Kakor v Duchovem se godi povsod po celem severnem Češkem. Nemci se maščujejo nad stariši otrok, katerim kratijo šole, ter jih mečejo iz stanovanj in iz služb. Češko delavstvo bije v teh ponemčenih krajih boj za svoj narodni obstanek, kakoršnega mu ni para v kulturni zgodovini vseh časov. Klofačevi radikali so pa s svojim krikom odvrnili pozornost od teh za nemštvo naravnost sramotnih dogodkov — na pobalinstva v Pragi.

— **Muzej Leva N. Tolstoja.** V Petrogradu se je ustanovilo društvo, katerega namen je osnovati muzej Leva N. Tolstoja. Pred vsem namerava zbrati vse, kar se je o Tolstoju ob njegovi osemdesetletnici tiskalo. Društvo se je obrnilo na slovanski dijaški sekretariat v Pragi s prošnjo, naj mu v tem pomaga. Opozarjamo vse slovenske časnike in založnike, ki so izdali ob tej priliki kak slavnostni članek, brošuro ali knjigo, naj bi dotično publikacijo poslali brezplačno bodisi naravnost v Petrograd žurnalu: „Minuščiye gody“ v Petrogradu, Ligovka 44 ali pa pisatelju g. Karolenku v uredništvo lista „Ruskoje Bogatstvo“ ali pa, kar bode z ozirov na zloglasno rusko cenzuro še najbolje, na naslov: Slovanská komise Svazu česko-slovanského studentstva v Praze II. Spálená 20. Vsi spisi bodo razdeljeni po narodnostih in želeli bi bilo, da bi bil tudi slovenski narod zastopan.

— **Ženska župan.** V Koricsoni na Ogrskem so se izselili vsi moški v Ameriko. Zadnji, ki je zapustil kraj, je bil župan. Ker pa po postavi mora imeti vsaka vas svojega župana, so sklenile doma ostale žene, da izvolijo iz svoje sredine župana. Izvoljena je bila neka 24letna žena, ki sedaj županuje v občini.

— **V Bilinu** so člani nemškega društva hišnih posestnikov sklenili odpovedati stanovanja vsem češkim strankam. Prvega so vrgli na cesto načelnika „Narodne zveze severočeške“. Kaj takega se ni zgodilo pač nobenemu Nemcu v Pragi, dočim se to dogaja dan na dan ne v enem ampak v vseh nemških in ponemčenih trgih na Češkem. To zagrizeno in nečloveško preganjanje Čehov v ponemčenih krajih traja že več ko leto dni. — Vlada pa tega ne vidi ali neče videti in ne stori ničesar v obrambo češkega prebivalstva; v Pragi je koj proglasila naglo sodstvo! Tako pristransko postopanje spodkopuje v prebivalstvu zaupanje v pravico!

— **Nemška nestrpnost.** Poslanec Klofač je prišel v dunajsko rotovško klet skupno z več češkimi poslanci. Čez nekaj časa ga spozna deželni poslanec Schneider in zahteva, naj se odstrani. Ker se je Klofač temu branil, zakliče Schneider z močnim glasom: „Molk. Tukaj sedi izdajalec Klofač!“ Vsi gostje obsujejo nato Klofača kriče: „Ven z njim, drugače ga pobijemo!“ ga polivajo z vinom in vodo in gostilničar z natakariji ga je komaj obranil, da ga niso pobili. O tem je stavil posl. Kramář v parlamentu vprašanje na predsednika dr. Weisskirchnerja, ali mu je znano, da je bil član avstrijskega parlamenta napaden in kaj hoče ukreniti, da bode osebna varnost poslancev, naj že pripadajo katerikoli stranki ali narodu v bodoče

zavarovani. Predsednik Weisskirchner je dejal, da to ni stvar predsedništva, da bo pa o tem župan Lueger podal zvečer v seji mestnega sveta o tem izjavo ter je koj na to zaključil sejo, da bi preprečil Čehom besedo. Vkljub temu se je vnela med češkimi poslanci živahna debata o tem odgovoru — in sklenili, da bodo složno nastopili, v tem vprašanju. Šli so k ministerskemu predsedniku, ki je obljubil stvar preiskati in ukreniti potrebno, da se podobne stvari ne bodo več ponavljale.

Svetovne vesti.

— Deficit Nemčije znaša kakor je poročal državni tajnik Sydow v državnem zboru, za računsko leto 1907. 13.800.000 mark in za 1908. 112³/₄ milijonov mark več, nego je bil proračunjen. Zato se tudi proračun za prihodnje leto poslabša. Te imajo od vednega oboroževanja.

— Kulturni boj na Ogrskem. Glasilo klerikalne ljudske stranke pri naša poziv 24 poslancev naj ne podpisujejo poročnih matrik ne kot poročenci, ne kot priče. Ti poslanci so tudi izjavili, da v bodoče ne bodo ne kot stranka, ne kot priče podpisovali državnih matrik. Zakon namreč daje državljanom na voljo, da matrike podpisujejo, ali ne.

— Deficit pri poštni upravi v Zedinjenih pržavah. Generalni poštar naznanja, da je imela poštna uprava v letu 1908 primanjkljaja 16.910.279 dolarjev. Primanjkljaj nameravajo pokriti z uvedbo paketne pošte.

— Tajfun na Japonskem. Na Japonskem je razsajal tako grozen vihar, da se je v Kavatsbei potopilo 35 ribiških čolnov s 350 ljudmi.

— Pismošča z letno plačo 140.000 kron. Tako drago plačanega pismošča imajo Zedinjene države v Alaski. Seveda mora iz tega denarja plačevati vse stroške, ki jih zahteva njegova služba. Ti stroški niso majhni. Dvakrat na mesec mora prevoziti na saneh po snegu in ledu 680 km, in sicer ima v sani uprežene pse. Vsakokratna vožnja traja teden dni. V ta namen si mora držati in hraniti na stotine psov, tako da mu od velike plače pri znani diaginji v Alaski pač malo ostane.

— Profesor Schnabel znani oftalmolog na dunajskem vsenčilišču je dne 4. t. m. umrl od srčne kapi na potu na svojo kliniko. — Zgrudil se je na tla in zadel z glavo ob kamen. Pomoč je bila koj pri roki, pa zdravniki so mogli samo konstatirati smrt.

— Nesreča na železnici. Na Savski cesti v Zagrebu sta trčila osebni in tovorni vlak. Ubit je vođa vlaka Miha Kerkay, pet potnikov je teško ranjenih, več vozov razbitih.

Književnost in umetnost.

— Na smrt obsojeni? Dramatska slika v treh dejanjih. Spisal Ksaver Meško. Izdala in založila družba sv. Mohorja v Celovcu. Delo toplo priporočamo.

— Anton Medved: Poezije II. Ljubljana 1909. Založila „Katoliška Bukvarna“. Cena broširani knjigi 4 K, vezani 5/40 K. Te poezije vsakemu priporočamo.

— Zbirka prostih spisnih nalog učencev krškega in litijskega okraja. Uredil Ivan Magerl. Izdalo in založilo „Pedagoško društvo v Krškem“. Cena 1 krona.

— Osnovni nauki o narodnem gospodarstvu. Spisal Valentin Žun, c. kr. finančni komisar. Založila „Narodna knjigarna“. Cena 3 K.

— Josip Gastelner: Knjigovodstvo za dvorazredne trgovske šole. Slovensko izdajo priredil Ivan Vole, računski revident. Izdalo in založilo slov. trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani. Cena 4/50 K.

— Andrej Hofer tirolski junak. Ljudska igra v petih dejanjih z opisom tirolskih bojov leta 1809. Poslovenil Franc Rihar. Založila „Katoliška bukvarna“. Cena 80 vin.

— Zbirka ljudskih iger 9. snopič. Založila „Katoliška bukvarna“. Cena 80 vin.

Sprejemem takoj

2 pomočnika

starejše moči, manufakturisti imajo prednost. Eden bi imel takoj vstopiti, drugi v šestih tednih.

710 3-1

Jos. Druškovič, Slovenjgradec.

Zastonj

dobi vsak lepo božično darilo, ako nakupi čevljev v vrednosti 12 kron.

Zaloga obutev Štefan Strašek, Celje.

702 2-2

Prevzamem dobro
gostilno z mesnico
v večjem slovenskem kraju
na Štajerskem. — Tudi brez
gostilne. 707 3-2

Ponudbe na upravništvu Domovine pod „Bodočnost“ 10.000.

1200 les za hmelj

ena kurilna naprava in pocinkana železna žica hmeljskega nasada za 4000 hmeljskih drogov se po ceni proda. — Vpraša se pri Hellmer, Slov. Bistrica.

704 3-3

Mlinski stroji

so zelo po ceni naprodaj in sicer: 1 par 48" nemških mlinskih kamnov z vsemi železnimi in lesenimi deli, 1 čistilni stroj za pšeno (grijes) „Austria“ (Hoerde in comp.), 1 cilinder z 25 metra dolgim vretenom s polžem, transmisije, 2 čistilna cilindra, stroj za snaženje spirale, 3 železna okna, 2 m visoka, 120 m široka, vse skoro novo. — Vprašanja

okrbništvu v Žovneku,

pošta Braslovče v Savinski dolini.
649 14-11

Darujte družbi sv.
Cirila in Metoda!

Za Božič

so SINGERJEVI
šivalni stroji najbolj
koristna darila

dobivajo se v vseh
naših prodajalnicah.

Singer Co. akcijska družba za šivalne stroje
Celje, Kolodvorska ulica št. 8. 648 — 14

RUDOLF HAVELKA modna trgovina v Ptuj

priporoča p. n. občinstvu za jesen in zimo najnovejše blago za dame in gospode v raznih kvalitetah, kakor tudi raznovrstno platno za živотно in posteljsko perilo. Nadalje nudi preproge, garniture, volnene in čipkaste zastore čevlje najboljšega izdelka za dame in gospode, dežnike, zavratnice, ovratnike, pletene in likane srajce, ter vsakovrstno drugo v manufakturno stroko spadajoče blago po primeranih cenah. — Postrežba točna in strogo solidna!

536 41—39

Josip Leon

krojač v Celju, Gosposka ulica 9

priporoča svojo dobro založeno trgovino izdelanih oblek vsake vrste po najnižjih cenah. Naročila po meri se izvršujejo v najkrajšem času dobro in solidno ter po nizki ceni. V zalogi imam tudi haveloke in nepremočne pelerine.

578 b 11-9

579 a 11-9

Posebej pa se še priporočam cenj. prebivalcem Trbovelj in okolice ter naznanjam, da prodajam ob vsakem plačilnem dnevu v hiši g. Plevčaka narejeno obleko ter jemljem mero za raznovrstne obleke.

Blasnikova in družinska pratika

se dobiva na drobno in debelo v Zvezni trgovini v Celju.

Modno volno in sukneno blago, svilene bluže, perilno blago, modne šerpe, rokavice kakor nogavice,

jagrovo perilo, ovratniki, kravate, garniture, odeje, suknene zavesa, čipkaste zavesa, salonske preproge

priporoča po najnižjih cenah

Karol Vanič ✱ Celje ✱ Narodni dom